

Discussienota inzake de relatie
tussen de EEG en Oostenrijk

In deze nota wordt ervan uitgegaan, dat de EEG bereid is een associatie aan te gaan met Oostenrijk. Het rapport van de Commissie over de exploratoire besprekingen met een Oostenrijkse delegatie vormt een waardevolle bijdrage voor de meningsvorming in de Lid-Staten over de kwestie welke inhoud men aan deze associatie kan geven. De indruk bestaat echter, dat de Commissie teveel nadruk legt op de uitzonderingen die Oostenrijk, vrijwel steeds uit neutraliteitsoverwegingen, op de gemeenschappelijke regels verlangt. Bedacht dient te worden dat Oostenrijk in deze fase van het gesprek met de EEG nog maximale wensen naar voren brengt. Uit uitlatingen van de Oostenrijkse Minister van Handel, Bock, tijdens diens bezoek aan ons land, kan opgemaakt worden, dat Oostenrijk bereid is in de werkelijke onderhandelingen zijn wensen te matigen. De Commissie heeft, mogelijk ongewild, door de gevolgen van de tegenwoordige Oostenrijkse positie breed uit te meten, argumenten verschaft aan diegenen in de Gemeenschap, die om welke reden dan ook een associatie met Oostenrijk niet wensen. Opmerkelijk is voorts, dat in een enkel geval, de landbouw, de Commissie Oostenrijk in een grotere uitzonderingspositie wenst te brengen, dan dit land zelf verlangt.

Oostenrijk is bereid de constructie van een douane-unie te aanvaarden. De overname van het gemeenschappelijk buitentarief zal, gezien de structuur van het Oostenrijkse douanetarief, zonder al te veel moeite kunnen plaats vinden. De Gemeenschap zal derhalve het beste een associatie in de vorm van een douane-unie als uitgangspunt kunnen nemen, om vervolgens na te gaan of men hierbij wil afwijken in de richting van een vrijhandelszone of de douane-unie wenst te completeren met een economische unie. In de visie van de Commissie kan een douane-unie zonder completerende economische unie niet goed functioneren. Zonder deze laatste stelling nu direct te onderschrijven, lijkt het toch gewenst om bij voorbaat de Oostenrijkse deelname aan, c.q. het overnemen van het gemeenschappelijk beleid in de landbouw, het vervoer enz. voor mogelijk te houden. De Commissie is in deze weinig consequent, waar zij enerzijds de structuur van de economische unie bepleit, doch anderzijds Oostenrijk bewust niet aan het gemeenschappelijk landbouwbeleid wil laten deelnemen. Het is echter duidelijk, dat de grootste moeilijkheden bij een economische unie zullen liggen in de gemeenschappelijke handelspolitiek. Oostenrijk wil nl. autonoom blijven in het sluiten

van handelsaccorden; in hoeverre hierbij zal worden afgeweken van het communautaire regime, is nog onduidelijk. Het heet dat in de praktijk hiervan slechts tegenover Rusland en de landen behorende tot het vroegere Habsburgse Rijk gebruik zal worden gemaakt en dan nog voor een beperkt aantal producten (82). In dit licht gezien kan men zich afvragen of Oostenrijk werkelijk wel die autonomie op handelspolitiek gebied van node heeft. Het is immers denkbaar, dat men bij bestudering van de problemen van de bewuste 82 producten tot de slotsom komt, dat men door middel van communautaire maatregelen tot het gewenste resultaat kan komen. Voorts moet bedacht worden dat deze lijst van producten in dit stadium van de onderhandelingen een maximaal karakter draagt.

Daar Oostenrijk steeds verklaart, dat het in de praktijk de vereisten van een economische unie kan nakomen, maar terwille van het demonstreren van zijn blijvende neutraliteit formeel niet volledig aan de economische unie kan deelnemen, lijkt het in eerste instantie beter om van de economische unie uit te gaan en na te gaan in hoeverre aan Oostenrijk een uitzonderingspositie kan worden verleend. Daarbij verdient het aanbeveling om allereerst de materiele inhoud van de economische unie langs te lopen en te zien op welke punten men bereid is met afwijkingen in te stemmen om vervolgens aan de hand van de op deze wijze bepaalde uitzonderingspositie de institutionele opzet te bepalen.

Mogelijke afwijkingen

Hierbij is de inhoud van het Commissie-rapport gevolgd, waarbij die aspecten die thans nog niet van primair belang zijn, zoals het vervoer, buiten beschouwing zijn gelaten.

Handelsverkeer tussen EEG - Oostenrijk

Er doen zich hier geen feitelijke problemen voor, met uitzondering van de speciale regelingen gewenst voor het garanderen van een minimum rantsoen aan voedsel uit eigen bodem en de voorziening van bepaalde farmaceutische producten. De eerste kwestie wordt bij het punt landbouw verder behandeld, de tweede kan, wanneer blijkt dat het in feite om slechts enkele producten (anti-biotica) zou gaan, eventueel geregeld worden naar analogie van artikel 223 EEG-Verdrag.

Een andere kwestie betreft het uitzonderen van het vrije verkeer van de producten, die op preferentiele basis uit Oostbloklanden zouden worden ingevoerd in Oostenrijk. Hierover volgt hieronder meer.

Handelsverkeer tussen Oostenrijk en derde landen

Allereerst doet zich hier het probleem voor van de invoer uit Oostbloklanden, die Oostenrijk voor een deel vrij wil toelaten. Dit is een belangrijke principiële kwestie, die vooral uit precedentsoverwegingen voorzichtig benaderd dient te worden. Allereerst is het niet vaststaand, dat door toepassing van het communautaire regime de bewuste invoer uit de Oostbloklanden zal wegvallen. Het lijkt op het eerste gezicht gewenst, dat Oostenrijk het normale regime toepast en dat in een protocol geregeld wordt, dat Oostenrijk bepaalde producten tegen vrijdom van rechten of tegen een lager recht tot een vast te stellen hoeveelheid mag importeren. Een en ander uiteraard alleen, wanneer de noodzaak voor een speciale regeling door de Gemeenschap erkend wordt (vgl. protocol no. 8 in de Griekse Associatie-overeenkomst).

De invoer in Oostenrijk uit de EVA-landen vormt een probleem, waarvoor een overgangsregeling kan worden getroffen. Het lijkt niet opportuun Oostenrijk, zoals de Commissie wenst, reeds nu te laten uitspreken, dat de banden met de EVA geheel worden verbroken. Wanneer Oostenrijk zekerheid heeft over de associatie met de EEG, is het moment aangebroken om deze materie te regelen.

Landbouw

Zoals hierboven reeds aangegeven wenst Oostenrijk een zekere minimum productie van bepaalde landbouwproducten te handhaven. Wanneer, zoals de Commissie aangeeft, door toepassing van het gemeenschappelijk beleid deze minimum productie geen gevaar loopt, dan is er in de praktijk geen probleem. De indruk bestaat dat Oostenrijk zonder al te veel moeite in een redelijke overgangsperiode de bepalingen van het gemeenschappelijk beleid kan overnemen en toepassen. De Commissie vreest echter, zoals ook in de associatie met Griekenland is gebleken, een invloed van de associatiepartner door middel van consultaties, die de slagvaardigheid van de Gemeenschap sterk zou belemmeren. Niet zozeer omdat Oostenrijk dit wenst, als wel vanwege deze vrees is de Commissie geneigd voor de landbouw een grote uitzondering te maken op de opzet van de economische unie. Zij denkt hierbij aan een "autonome harmonisatie" door Oostenrijk aan het gemeenschappelijk beleid, hetgeen met zich mee zou brengen, dat Oostenrijk ook in feite autonoom zou zijn in de bepaling van de afbraak der handelsbelemmeringen voor landbouwproducten tegenover de EEG. Gezien de houding van Oostenrijk in de EVA moet men hier niet teveel van verwachten.

Institutionele kwesties

Algemeen

Er lijkt in beginsel weinig reden aanwezig om hierbij in sterke mate af te wijken van de opzet van de associatie met Griekenland. Derhalve kan ingestemd worden met de instelling van een Associatie-Raad, een Associatie-Comité en een scheidsrechterlijke instantie. Oostenrijk denkt voorts nog aan een orgaan, dat binnen de associatie een functie zou vervullen overeenkomstig de Commissie in de Gemeenschap. Het is niet geheel duidelijk hoe Oostenrijk zich het optreden van dit orgaan voorstelt, daar ook hierin de Gemeenschap en Oostenrijk een gelijke positie zouden innemen en de besluiten (welke?) eveneens met unanimitéit zouden genomen moeten worden.

Een punt, waaraan de Commissie veel aandacht besteedt, wordt gevormd door de Oostenrijkse wens, dat een besluit van de Associatie-Raad in Oostenrijk niet eerder rechtskracht krijgt dan nadat dit besluit door de competente Oostenrijkse organen is bekrachtigd. Niet duidelijk is of de Oostenrijkse wens in de praktijk een groter terrein beslaat dan b.v. de goedkeuringsprocedure, die in de Bondsrepubliek in vele gevallen vereist is. Voor die kwesties, waarvoor de Oostenrijkse Regering zelf de bevoegdheid bezit, behoeven er geen problemen te zijn.

Oostenrijk wil voorts ten aanzien van het gemeenschappelijk beleid dat de Gemeenschap mettertijd in verschillende vormen en sectoren denkt te voeren, in beginsel een intentieverklaring afleggen, dat het bereid is in het kader van de Associatieorganen te onderzoeken of harmonisatie met dit gemeenschappelijk beleid mogelijk is. Daarnaast zou er enerzijds een beperkt gebied zijn, waar harmonisatie a priori uitgesloten is op grond van de neutraliteit, en anderzijds een gebied waar dit vermoedelijk van het begin af aan wel mogelijk zal zijn. Daar op dit punt de discussie tussen de twee delegaties uitermate vaag is gebleven, is het moeilijk deze kwestie te waar-
deren.

Wat de consultaties betreft, die voorafgaan aan besluiten van de Gemeenschap, wenst Oostenrijk door middel van waarnemers, c.q. adviseurs een zekere bekendheid te krijgen met en enige invloed uit te oefenen op besluiten van de EEG-Raad. De Commissie heeft hiertegen overwegende bezwaren, zoals ook reeds bleek bij de landbouw. Enige vorm van consultatie zal intussen niet vermeden kunnen worden.

Uitvoerig werd aandacht besteed aan de gevolgen van het uitblijven van harmonisatie op bepaalde punten door Oostenrijk. De Commissie wil ten behoeve van het evenwicht omgekeerd ook, dat de Gemeenschap ten opzichte

101261
van Oostenrijk in dergelijke gevallen een minder ver-
gaand regime toepast dan de Lid-Staten onderling. Ook
deze kwestie lijkt wat prematuur om reeds nu een bepaal-
de positie in te nemen. Men kan beter eerst een totaal
beeld krijgen van de Oostenrijkse uitzonderingspositie
en daarvan uitgaande een evenwichtige constructie for-
meren.

Opzegbaarheid

Oostenrijk wenst de mogelijkheid het associa-
tie-accoord op te zeggen of te schorsen. De Commissie
staat hier erg negatief tegenover en acht dit een "ont-
kenning van het onomkeerbare proces van de Europese in-
tegratie". Wanneer Oostenrijk deze formule beslist nodig
heeft om zijn neutraliteit te bewijzen en het waar kan
maken, dat niet dan in uiterste noodzaak gebruik zal
worden gemaakt van deze mogelijkheid, dan lijkt er geen
reden aanwezig om Oostenrijk deze concessie te onthouden.

DGES, 26 juni 1964